

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาผ้าไหมยกดอกลำพูนครั้งนี้มีวิธีดำเนินการศึกษา คือการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยของบุคคลต่างๆ และการสัมภาษณ์บุคคลในพื้นที่ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้ดำเนินงานศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

แหล่งข้อมูลในการค้นคว้า

1. แหล่งข้อมูลจากเอกสาร

เอกสาร ตำรา งานวิจัยของบุคคลต่างๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการศึกษา

2. แหล่งข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลในพื้นที่

ผู้ประกอบอาชีพการทอผ้าไหมยกดอกลำพูน ที่มีความชำนาญงานพิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสนับสนุน รวมจำนวนทั้งหมด 99 คน แบ่งเป็น

2.1 ผู้ประกอบอาชีพการทอผ้าไหมยกดอกลำพูนที่มีความชำนาญงานพิเศษ ด้านกรรมวิธีการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูนจำนวน 80 คน เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 10 คน ได้แก่

1. นางสาวนฤมล ชัยมงคล
2. นางแสงจันทร์ ศิริกรม
3. นางเพ็ญจันทร์ กมลธา
4. นางสาวอำไพ ไชยราช
5. นายพิเชษฐ์ แก้ววรรณะ
6. นางวิไล ไชยพงษ์
7. นางศิริวรรณ ไชยราช
8. นางศรีวรรณ ปารัตน์
9. นางคำเอี้ย สุริยะคำ
10. นางปรางค์ ปารัตน์

2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความสามารถ ในเรื่องของ ประวัติความเป็นมา วัสดุ กรรมวิธี การผลิต รูปแบบลักษณะลวดลาย ดั้งเดิม และวิวัฒนาการของลวดลายผ้าไหมยกดอกลำพูน ตลอดจน จานปัจจัยที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการทำให้ผ้าไหมยกดอกลำพูนลดน้อยลง จำนวน 7 คน ได้แก่

1. นายสุวิทย์ จันทรเอี่ยม

ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดลำพูน

2. นายประยูร สุขพัทธิ

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ(เจ็ดยอด) และ

ผู้ช่วยศูนย์วัฒนธรรมราชมงคลเฉลิมพระเกียรติ

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ

3. นายปรีชาเกียรติ บุญเกียรติ

เจ้าของร้านปรีชาเกียรติไหมไทย

4. นางบุญศรี บุญเกียรติ

เจ้าของร้านผ่องพรรณ (ปัจจุบันเลิกกิจการไปแล้ว)

5. นางสาววิทย์ ฌ ลำพูน

เจ้าของโรงทอสุวรีย์

6. นายวิวัฒน์ หิรัญพฤษ

เจ้าของห้างหุ้นส่วนจำกัด ชินวัตรแพชั่นเฮาส์

7. นายบารเมศ วรรณสัย

นักอนุรักษ์วัฒนธรรม จังหวัดลำพูน

2.3 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสนับสนุน จำนวน 12 คน ได้แก่

1. นายสมศักดิ์ บุญเปลื้อง

รองผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน

2. นายเดิมนศักดิ์ จันทรประยูร

นายอำเภอเมืองลำพูน

3. นายประภัสร ภูเจริญ

นายกเทศมนตรีเมืองลำพูน

4. ว่าที่ร้อยตรี วรา จตุวัลย์

เทศมนตรีจังหวัดลำพูนฝ่ายการ โยธาและสิ่งแวดล้อม

5. นายนิรันดร์ คำนไพบูลย์

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน

6. นางอภิญญา โกมลรัตน์

นักวิชาการ สำนักพัฒนาชุมชนจังหวัดลำพูน

7. นายสัมฤทธิ์ พรหมสิทธิ์

ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเวียงของ และ
ประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านอำเภอเมืองลำพูน

8. นางจุรีรัตน์ นันตาเวียง

หัวหน้ากลุ่มสตรีแม่บ้านเวียงของ

9. นางจรรยา สาคร

ประธานกลุ่มทอผ้าแม่สารบ้านตอง

10.นางบัวชุม อุณจะนา

หัวหน้ากลุ่มสตรีแม่บ้านศรีเมืองยี่

11.นางอำไพ เชนฐ์รง

สตรีแม่บ้านกลุ่มสันตติรง

12.นางยุพิน อินทร์ธา

หัวหน้ากลุ่มสตรีแม่สารป่าแดด

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาจาก เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แล้วนำข้อมูลทุกแหล่งมาสรุป

2. เข้าพบกลุ่มตัวอย่างและประชากร เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในพื้นที่พร้อมกับการนัดหมายการสัมภาษณ์ล่วงหน้าเป็นครั้งๆ ไป

3. ดำเนินการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Individual Interview) โดยผู้ศึกษาทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และทำการบันทึกคำสัมภาษณ์และถ่ายภาพ

4. นำแบบสัมภาษณ์ แถบบันทึกเสียงและภาพถ่ายมาดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ และแยกประเภทของข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องศึกษาในแต่ละครั้งๆ ไป

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ใช้เครื่องมือซึ่งประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ใช้สัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพการทอผ้าไหมยกดอกลำพูน ซึ่งชำนาญงานพิเศษ และผู้ทรงคุณวุฒิ ตามในเรื่อง วัสดุ เครื่องมือ กรรมวิธีการผลิตและ รูปแบบลวดลายของผ้าไหมยกดอกลำพูน
2. แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non - Structured Interview) ใช้สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสนับสนุน ตามในเรื่อง ทักษะ ความสำคัญ นโยบายการส่งเสริมสนับสนุนการทอผ้าไหมยกดอกลำพูน
3. แบบบันทึกใช้ในการบันทึกรายละเอียดที่ได้จากการ สัมภาษณ์ บันทึกกิจกรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยความจำ
4. กล้องถ่ายภาพ เพื่อใช้บันทึกภาพ วัสดุกรรมวิธีการผลิตและรูปแบบ ลวดลายผ้าไหมยกดอกลำพูน ตลอดจนการบันทึก บุคคล เหตุการณ์ กิจกรรม และสภาพแวดล้อม
5. เครื่องบันทึกเสียง สำหรับบันทึกเสียงการสนทนาที่เป็นประเด็นสำคัญ

ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น 2 ชุด มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์
2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับเรื่องผ้าทอและวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อกำหนด โครงสร้างของคำถาม
3. กำหนดประเด็นคำถามที่จะสัมภาษณ์
4. เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบประเด็นคำถามแล้วปรับปรุงแก้ไข สร้างเป็นแบบสัมภาษณ์
5. นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาและความครอบคลุมด้านเนื้อหา
6. นำข้อที่ได้รับการแก้ไขและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข
7. นำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขแล้ว เสนอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา
8. ทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

การเก็บจัดกระทำข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลของการศึกษาผ้าไหมยกดอกลำพูนในครั้งนี้ โดยการจัดข้อมูลเป็นระบบแล้วแยกแยะจัดกลุ่มประเภทของข้อมูล ประมวลผลการศึกษาโดยวิธีการบรรยายเชิงพรรณนา